

ДОПОМОГА ЄС

Інвестиційний банк схвалив виділення коштів на відновлення 11,5 тисячі квартир в Україні

Наприкінці березня Рада директорів Європейського інвестиційного банку (ЄІБ) схвалила виділення 5,5 млрд євро на стимулювання бізнес-інвестицій, використання чистої енергії, модернізацію шкіл, розширення сталого транспорту й боротьбу з кліматичними пожежами.

Це фінансування також включає 230 млн євро, виділених на відбудову пошкоджених війною житлових приміщень по всій Україні. Планується відновити понад 11,5 тисячі квартир у межах підтримки національного плану відновлення і програми «Ініціатива ЄС для України [EU4U]».

Кошти буде спрямовано на відновлення пошкоджених внаслідок війни житлових приміщень, зменшення витрат на паливо, підвищення енергоефективності та

модернізацію житла для внутрішньо переміщених осіб.

Ця ініціатива координується Світовим банком і Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ).

ЗА ПОВІДОМЛЕННЯМ міністра фінансів України Сергія Марченка, обсяг ініціатив ЄІБ у державному секторі стосується 25-ти проектів загальним обсягом 5,2 млрд євро. З них: на стадії реалізації – 23 проекти загальним обсягом 4,81 млрд євро.

У 2023 році ЄІБ спрямував на проекти в Україні 262 млн євро, що майже у 8 разів перевищує обсяг інвестиційної складової за 2022 рік. Основними напрямками фінансування були забезпечення відновлення пошкодженої критичної енергетичної інфраструктури – 133 млн євро.

АКЦІЯ «Бельсько-Бяла для України» розпочалася у жовтні минулого року великим благодійним концертом та аукціоном у церемонній залі на вулиці Живецькій. Серед лотів серед інших були вечеря, приготована очільницею гміни Wyznaniowej Żydowskiej пані Доротєю Вевьїороу, а також можливість взяти участь у висадці дерева разом з президентом Бельсько-Бяли Ярославом Клімашевським. На тому першому етапі було зібрано 25 тисяч злотих. Дуже швидко акція була підтримана освітніми закладами міста, яке, до речі, є партнером нашого Бердянська. Вихованці шкіл та дитсадочків збирали продукти довготривалих термінів

«Допомога з генераторами є надзвичайно важливою в умовах війни, коли доступ до електроенергії має критичне значення для забезпечення життєво важливих потреб мешканців регіону. Дякуємо за підтримку німецьким партнерам. Надана техніка допоможе забезпечити живлення у випадку перебоїв з електропостачанням, підтримати критичну інфраструктуру та пункти незламності», – зазначив начальник Управління зовнішніх зносин та зовнішньоекономічної діяльності ОДА Артур Бойко.

«Бельсько-Бяла для України»

Мешканці польського міста передали допомогу і до запорізької лікарні

У ПОЛЬСЬКОМУ місті Бельсько-Бяла [Силезьке воєводство, Польща] кілька місяців тривала акція «Бельсько-Бяла для України». Благодійну підтримку надали багато бельшчан, які зібрали кілька десятків тисяч злотих та цілий споживчий асортимент для українців та їхніх домашніх улюбленців. Про це повідомляє газета «Кроніка Бескидзька».

зберігання, корми для собак і котів, перев'язувальні матеріали. Не пасли задніх і дорослі бельшчани: у місті відбулося багато благодійних зібрань, інформація про акцію була розміщена на міських автобусах. Пожертви склали близько 50-ти тисяч злотих, а Карітас у парафіях додатково зібрав 10 тисяч злотих.

Як повідомив «МІГ» наш польський колега пан Пьотр Висоцький, акція «Бельсько-Бяла для України» була організована Бельсько-Бяльською лікарнею малоінвазивної та реконструктивної хірургії, Бескидською медичною палатою та Бескидською місцевою ініціативою. Загалом було зібрано півтори тонни продуктів харчування, засобів гігієни та медичного обладнання. Ми пересвідчилися, що цей вантаж приїхав і до однієї із запорізьких лікарень, де відновлюються після поранень наші захисники.

Генератори мають різну потужність: один – 26.4 кВт, два – 40 кВт, сім – 32 кВт, дев'ять – 6.1 кВт. Вже найближчим часом їх розподілять відповідно до потреб. ТНВ не вперше надає допомогу Запорізькій області. У 2023 році регіон отримав від Федерального агентства технічної допомоги Німеччини спеціальне обладнання та автомобільну техніку для ліквідації та запобігання надзвичайних ситуацій.

Громади отримали від німецьких партнерів 19 генераторів

ЗАПОРІЗЬКА область завдяки підтримці Федерально-го агентства технічної допомоги Німеччини/Bundesanstalt Technisches Hilfswerk [THW] отримала 19 генераторів для потреб КП «Облводоканал» та громад регіону.

ЄВРОПЕЙЦІ РОЗВІНЧУЮТЬ РОСПРОПАГАНДУ

Заклик Кремля до миру все ще маскує криваву імперію

ВІД САМОГО ПОЧАТКУ повномасштабного вторгнення Росії в Україну 24 лютого 2022 року Кремль намагався зробити вигляд, що це вторгнення здійснив хтось інший. Проросійські ЗМІ регулярно стверджують, що Україна є нічим іншим, як зброєю Заходу проти Росії, і що самої країни не існує. Вони також намагаються створити альтернативну реальність, у якій Росія зацікавлена в мирі, а Україна і Захід налаштовані на війну. Про основні нарративи, які просувають путінські дезінформатори щодо пошуку миру в Україні, йдеться у черговому огляді Kremlin's call for peace is still masking a bloody empire [«Заклик Кремля до миру все ще маскує криваву імперію»], зробленому експертами EUvsDisinfo*. Пропонуємо ознайомитися з перекладом матеріалу [з незначними скороченнями].

Захід перешкоджає миру

Найпоширеніша група неправдивих тверджень полягає у тому, що Захід заважає і заважає Україні вести добросовісні мирні переговори з Росією. Це звинувачення має кілька варіантів. ЗМІ стверджують, що ЄС не хоче миру, а лише повної поразки Росії. Вони також описували західні країни як такі, що прагнуть заробити гроші на продажі зброї Україні та іншим країнам, і зображували поставки зброї в Україну як такі, що приносять вигоду «торговцям зброєю».

Мир за спинами українців

Останнім часом, однак, почав поширюватися і протилежний наратив. Цей наратив стверджує, що західні лідери, замість того, щоб бути «оскаженілими бойовиками», втомилася від війни. Тому вони готуються до переговорів з Росією, покинувши Україну. Вони навіть готуються примусити Україну сісти за стіл переговорів. Ймовірна мета цього наративу – деморалізувати українців.

Блаженні агресори

Звинувачуючи Захід, апологети Кремля також поширюють низку наративів на свою підтримку. Найпомітніший із них зображує

Росію як втілення раціональності, яка готова укласти мир «на її умовах». За такими натяками стоїть вимога капітуляції України. Проросійські ЗМІ особливо люблять озвучувати цю вимогу в устами дружніх до Кремля західних діячів, виділяючи їхні коментарі, коли це можливо.

Крім того, російські лідери хочуть, щоб ви повірили в те, що українські лідери, на відміну від Росії, є нерозумними фантазерами, які відкидають мир. Видання та коментатори зосередили свій гнів, зокрема, на Президентіві України Володимирі Зеленському та його мирних пропозиціях, стверджуючи, що «формула Зеленського» для миру є «плодом хворої уяви».

Розкол суспільства: «пересічний українець хоче миру»

Нарешті, російські державні та прокремлівські ЗМІ люблять робити вигляд, що, незважаючи на політику своїх войовничих лідерів, пересічні українці та жителі Заходу відчайдушно прагнуть миру, нехай навіть на умовах Кремля. В одному особливо шкідливому прикладі дезінформації було показано сім'ї українських військовополонених, які закликають владу прискорити

повернення їхніх близьких з полону, супроводжуючи зображення оманливими коментарями, які стверджують, що «звичайні українці виступають за мир і якнайшвидші переговори з Росією».

Божевільня – російське брязкання ядерними шаблями

Часте брязкання російською ядерною зброєю йде в тому ж напрямку «апелювання» до почуттів пересічних західних громадян, але побудоване на залякуванні. Залякати населення Заходу страхом перед світовим знищенням, запустити логіку холодної війни під назвою «взаємне гарантоване знищення» і змусити європейських лідерів «схилити» Київ до переговорів. Насправді це

означатиме капітуляцію на умовах Росії, і наслідки цього добре розуміють у Бучі та інших місцях.

Розпалювач війни, звинувачуй себе

Війна Кремля за розширення своєї кривавої імперії триває вже третій рік. Російські лідери вдають, що ведуть мирні переговори, і вимагають від України визнати незаконні здобутки Росії без жодних умов або просто капітулювати. Російські лідери навіть називають цю війну екзистенційною для Росії і тепер [нарешті] визнали, що це війна. Звичайно, російські лідери кажуть, що вони ведуть війну, щоб досягти справедливого миру. Це те, що роблять палії війни. Але мир, якого вони прагнуть, є «справедливим» лише для них.

Джерело тілюстрація: EUvsDisinfo

Вчимося впроваджувати громадський бюджет

РЕГІОН

ПРОТЯГОМ березня-липня 2024 року громада Запорізької області спільно із колегами з Сумської, Вінницької, Чернігівської, Полтавської, Харківської, Тернопільської, Одеської, Миколаївської, Черкаської областей навчатиметься впроваджувати громадський бюджет. На цьому шляху команді Новоолександрівської громади та іншим учасникам допомагатимуть експерти U-LEAD в рамках програми підтримки «Розробка та впровадження громадського бюджету». Про це повідомила керівниця регіонального офісу «U-LEAD з Європою» у Запорізькій області **Тетяна Бордюг**.

«У Запорізькій області не всім громадам з огляду на безпекову ситуацію доступні процедури громадських зібрань, прозорості інформації тощо. Тому дуже приємно, що Новоолександрівська територіальна громада виборола собі місце в навчальній програмі, яка буде говорити про відкритість та співпрацю з громадськістю, про реалізацію ініціатив мешканців. Бо це тільки здається, що життя у прифронтових громадах завмерло, – ні, воно продовжується, воно вимагає до себе уваги та рівного ставлення», – розповіла керівниця регіонального офісу.

Пані Тетяна Бордюг також зазначила, що Новоолександрівська громада має не один

спільний проєкт з U-LEAD, ставиться до спільної роботи серйозно.

«Впевнена, що і навчання у сфері громадського бюджету буде успішним та принесе в майбутньому цікаві результати та контакти», – зазначила Тетяна Бордюг.

Новоолександрівська громада досвіду впровадження громадського бюджету не має. За словами **т.в.о.секретаря Новоолександрівської громади Тетяни Сабліної**, участь у навчальній програмі допоможе покращити взаємодію влади і громади. Цьогоріч планують активну інформаційну кампанію серед мешканців та проведення конкурсу проєктів, які будуть реалізовані наступного року.

Метою програми підтримки від U-LEAD, у якій беруть участь фахівці з Новоолександрівської громади, є:

підвищення рівня професійних

компетентностей ОМС щодо використання методів та інструментів запровадження громадського бюджету;

формування розуміння основ участі громадян у розподілі частини місцевого бюджету шляхом розробки і подання ними проєктів, спрямованих на підвищення комфортності проживання в громаді;

забезпечення підвищення ефективної взаємодії органу місцевого самоврядування з громадськістю;

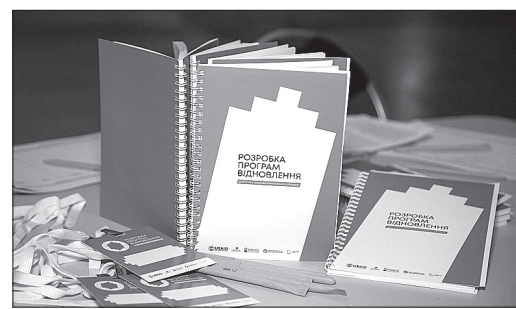
напрацювання поетапного підходу до впровадження громадського бюджету органами місцевого самоврядування та розробці відповідного [базового] пакету документів.

Експерти «U-LEAD з Європою» допомагатимуть у всьому: від розробки пакету документів до визначення переможців конкурсу.

Успіхів!

Розробляємо Програму комплексного відновлення

ГРОМАДСЬКА організація Спільно HUB провела підготовчий семінар для представників Запоріжжя, Широківської, Михайлолукашівської, Біленьківської та Михайлівської громад Запорізької області, як правильно працювати з Програмами комплексного відновлення [ПКВ]. Це перший захід у рамках реалізації проєкту «Розробка програм відновлення для п'яти громад Запорізької області».

ПКВ – це комплексний документ, який інвентаризує усі наявні ресурси в громаді, у тому числі, людський потенціал, а також обсяг пошкоджень та руйнувань на території, додаткові негативні фактори, зумовлені повномасштабною збройною агресією, інші чинники, які впливають на розвиток і загрожують відновленню громади.

ПКВ – це документ відновлення, який поєднує дві сфери планувальної діяльності: стратегічну та просторову. Мета її створення – спланувати обґрунтовані, чіткі, послідовні та вимірвальні заходи з відновлення території та зробити попередні фінансово-економічні розрахунки основних етапів відбудови.

Під час семінару відбулося знайомство з представниками та представницями громад та організацій, а також експертками з Програм відновлення, які обговорили суть та складові документа.

Команда Спільно HUB запланувала ряд заходів, щоб надати громадам всі доступні інструменти задля написання якісних Програм

комплексного відновлення. Зокрема, залучено експертку з Аналітичного центру Cedos, які протягом проєкту виступають менторами для громад у написанні якісних програм. Також буде проведено ряд додаткових семінарів та воркшопів для кожної громади – як представників органів місцевого самоврядування, так і громадськості. Зокрема, акценти буде поставлено на переосмисленні дорожньо-транспортної інфраструктури з урахуванням інклюзії та безбар'єрності для кожної громади. Заплановано обмінні поїздки для обміну досвідом з громадами інших областей, публічні консультації та презентації напрацювань.

«Щоб накреслити обриси відновлення на майбутнє для Запоріжжя, важливо розуміти поточний стан [економіка, мобільність, медицина, екологія, демографія, інфраструктура тощо]. У цьому контексті важливо розпочати міжсекторальний діалог. Ми як Громадська Організація Спільно HUB готові говорити про Програми комплексного відновлення, в написанні якої плануємо надавати місту Запоріжжя та чотирьом громадам усі доступні нам інструменти», – сказав координатор напрямку сталої мобільності ГО Спільно HUB Павло Воскобойніков.

Тепер довідку

про фактичне місце проживання можна отримати через ЦНАП

ПРО це повідомив у своєму телеграм-каналі **секретар міської ради Анатолій Куртєв**: «У першу чергу ця інформація буде корисною для внутрішньо переміщених осіб, яким необхідно подовжувати виплати на проживання, та для мешканців Запоріжжя [зокрема, для багатодітних родин і

громадян, які здійснюють догляд за іншими людьми], а також для усіх, хто фактично проживає у нашому місті, але не має відповідної реєстрації і має потребу у вищезгаданій довідці. Відтепер не потрібно ходити різними інстанціями, а достатньо просто звернутися з письмовою заявою до міського

Центру надання адміністративних послуг та його територіальних підрозділів».

Навіщо і як треба реєструвати своє житло в ДРРП

ВОРОГ ОБСТРІЛЮЄ домівки українців фактично цілодобово. На жаль, оселя може постраждати. Щоб отримати компенсацію на відновлення, вона має бути зареєстрованою у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно [ДРРП]. Про це нагадує медійна компанія «Вікно Відновлення» на своїй сторінці у Facebook.

Навесні минулого року у двох третин громадян, які повідомляли про пошкоджене майно, житло не було зареєстроване в ДРРП. Без цього неможливо отримати компенсацію через «Відновлення».

Як внести житло в ДРРП?

Є два способи зареєструвати дім.

■ Зверніться до ЦНАПу у своїй громаді чи до нотаріуса, який має повноваження державного реєстратора.

Візьміть із собою документи:

✓ Паспорт;

✓ номер платника податків;

✓ оригінал чи копію свідоцтва про право власності виданого нотаріусом, або свідоцтва про право на спадщину, або свідоцтва про придбання майна.

■ Зареєструйте на сайті «Дії»

Алгоритм реєстрації на сайті: «Послуги» – «Земля, будівництво, нерухомість» – «Державна реєстрація прав на нерухоме майно» – «Подати заяву»

Важливі моменти

У реєстрі вже є ваші дані, якщо ви реєстрували, купували, отримували в подарунок житло від початку 2014 року.

Немає якогось документа – їх допоможе відновити нотаріус або державний реєстратор.

Взагалі немає документів – зверніться до суду.

Наведіть, будь ласка, порядок у цій важливій справі. Аби впевненіше почуватися. І хай прикрий випадок обійде вашу оселю десятою дорогою. Тримаймося!

Яким буде майбутнє Запоріжжя

ПЕРШИЙ ФОРУМ ВІДНОВЛЕННЯ, який нещодавно пройшов у Запоріжжі, зібрав представників місцевої влади, громадськості та підприємців, які небадужі до майбутнього нашого міста, його розвитку та розбудови.

Організаторка заходу, голова ГО «Екосенс» **Тетяна Жавжарова**, яка за фінансової підтримки Уряду Великої Британії реалізує проєкт «Рада відновлення як інструмент залучення громадянського суспільства до зеленого відновлення України для досягнення стійкості та демократії» зазначила, що мета Форуму – розповісти про досягнення та цілі відновлення Запоріжжя, скоординувати співпрацю місцевої, державної влади та громад у процесах післявоєнного відновлення, залучити міжнародні ресурси для допомоги нашому регіону, згуртуватися для досягнення його сталого розвитку.

Зокрема, на Форумі презентували «Зелену книгу відновлення Запоріжжя».

– Експерти Ради протягом літа-осені 2023 року провели величезну роботу з дослідження

думок громади про вплив війни на місто та бачення його розвитку, зробили аналіз основних викликів відбудови, – каже Тетяна Жавжарова. – Ми вибрали найбільш вразливі сектори, які значною мірою пошкоджені під час повномасштабної війни та є ключовими для сталого розвитку міст. У підсумку розробили Дорожню карту зеленого відновлення Запоріжжя, яка буде корисною для його стратегічного розвитку як європейського та екологічно безпечного міста для людей.

Під час заходу проведено чотири панельні дискусії:

«Запоріжжя після війни: до чого ми йдемо і яким шляхом», «Зелене відновлення – новий європейський курс Запоріжжя», «Культура та креативна економіка як джерело відновлення Запоріжжя», «Виклики та можливості для відновлення громад області: в єднанні – сила».

У рамках цієї програми учасники форуму поділилися своїми думками, здобутками та планами щодо досягнення сталого розвитку Запоріжжя – вже зараз, попри війну, та після нашої перемоги.

Житлово-комунальні послуги: боремося за свої права

ЯК ЗАУВАЖИВ начальник відділу контролю у сфері торгівлі, робіт та послуг управління захисту прав споживачів Держпродспоживслужби в Запорізькій області Едуард Пакета, останні перевірки щодо надання житлово-комунальних послуг

проводилися у лютому 2022 року, ще до початку повномасштабного вторгнення. А вже у березні того ж року вийшла Постанова Кабміну №303 «Про припинення заходів державного нагляду [контролю] і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану». Щоправда, у грудні 2022 року мораторій на проведення позапланових перевірок [у тому числі за скаргами споживачів] було скасовано. Але! Такі заходи можна було здійснювати лише за погодженням із Мінекономіки. Проте з того часу Мінекономіки жодного разу не прийняло позитивного рішення щодо проведення позапланових перевірок на підставі скарг запорізьких споживачів, які зверталися до Держпродспоживслужби.

Зараз ситуація змінилася. У березні цього року було внесено зміни до зазначеної Постанови №303. Згідно з ними, встановлено, що «протягом періоду воєнного стану позапланові заходи державного нагляду за дотриманням суб'єктами господарювання вимог законодавства щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін, захисту прав споживачів та метрологічного нагляду у сфері надання житлово-комунальних послуг здійснюються за рішенням центрального органу Держпродспоживслужби». А це означає, що відтепер проведення позапланових перевірок не треба погоджувати із Мінекономіки. Тож є реальні підстави вважати, що відстоювати права споживачів, у тому числі житлово-комунальних послуг, стане легше.

Тим більше що, хоча перевірки понад два роки не проводилися, але скарги від запорізьців продовжували надходити.

На що скаржаться запорізьці

За словами головного спеціаліста управління захисту прав споживачів та контролю за регульованими цінами Олени Курішко, десь 60 відсотків усіх скарг, що надходять до управління, стосуються послуг. З них 80 відсотків – нарікання на якість саме житлово-комунальних послуг.

Користуючись нагодою, представників підприємств-постачальників комунальних послуг попросили прокоментувати деякі з найбільш типових скарг.

Зокрема, багато звернень запорізьців стосуються того, що у будинках, де встановлено загальний лічильник, із мешканців беруть плату за більшу кількість води, ніж це фіксують лічильники у квартирах.

Ситуацію прокоментував гендиректор КП «Водоканал» Андрій Шаповал:

– Якщо за показами загальнобудинкового лічильника витрата води більша, ніж у сумі усіх внутрішньоквартирних лічильників, то за додаткові спожиті «куби» теж треба платити. Це передбачено законом. Можливо, це витік води у підвалі або хтось із мешканців краде воду. Але подібними проблемами повинна займатися та вживати відповідні заходи керуюча компанія.

Чи буде підвищення тарифів

Також багатьох споживачів дуже хвилює питання можливого підвищення тарифів на воду. Така спроба вже була минулого літа. Тоді тарифи підвищили, але після втручання Президента України повернули до попереднього рівня. Проте розмови про чергове підвищення не припиняються.

Слід зазначити, що 19 серпня 2022 року вступив в дію Закон №2479-IX «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування», яким держава забороняє протягом дії воєнного стану та шести місяців після його завершення підвищувати тарифи на послуги з розподілу природного газу, теплової енергії [її виробництво, транспортування та постачання] і послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води. Щодо постачання холодної води, то тут

державою лише рекомендовано не підвищувати тарифи.

Минулого літа регулятор [НКРЕКП] скасував рішення, згідно з яким тарифи на послуги КП «Водоканал» у Запоріжжі повинні були зрости в середньому на 32 відсотки. Але у серпні «Водоканал» знову надіслав на розгляд прохання про підвищення тарифів – вже із січня 2024 року. Поки що це питання остаточно не вирішене. Але є інформація, що вже цього року тарифи на воду таки піднімуть.

Андрій Шаповал пояснив, що діючі тарифи не покривають витрат, які постійно зростають. Зокрема, значно зменшився обсяг реалізації з централізованого водопостачання та водовідведення – на 25 відсотків. Причому за рахунок великих підприємств. Частина споживачів виїхала за межі міста, частина підприємств зупинилась або суттєво скоротила обсяги виробництва. Також збільшилися витрати на електричну енергію, реагенти, паливно-мастильні матеріали та оплату праці. Лише реагенти подорожчали втричі, а пальне вдвічі.

Крім того, якщо до повномасштабної війни плата від населення складала приблизно 98 відсотків, то зараз – 90 відсотків. На сьогодні загальний борг від побутових споживачів складає вже біля 500 млн гривень. У підсумку немає коштів на закупівлю необхідних матеріалів, обладнання, що ускладнює проведення ремонтних робіт і знижує якість послуг.

Від керуючих компаній – лише відмовки

Претензії у запорізьців і до керуючих компаній. Мешканці скаржаться на те, що компанії нерідко ігнорують звернення до них, не оформлюють у разі необхідності акти-претензії, відмовляються проводити перерахунки, не пояснюють, з чого складається сам тариф тощо.

Фахівці Держпродспоживслужби в Запорізькій області провели «круглий стіл» на тему «Дотримання вимог законодавства про захист прав споживачів, формування, встановлення і застосування державних регульованих цін [тарифів], метрологічного нагляду у сфері надання житлово-комунальних послуг».

У заході взяли участь представники більшості запорізьких підприємств-постачальників компослуг.

Зокрема, АТ «Запоріжгаз», КП «Водоканал», «Облводоканал», ТОВ «Вельтум-Запоріжжя», концерн «Міські теплові мережі», КП «Запоріжремсервіс», ТОВ «Місто для людей» та інші.

Представниця компанії «Місто для людей» визнала, що дійсно вони не оформлюють акти-претензії. Але тому, що, мовляв, самі мешканці «не за формою» до них звертаються. Лише листи зі скаргами надсилають. Ця відмова не витримує ніякої критики, бо ж хто, як не сама керуюча компанія, якщо її не вдовольняє форма звернення від клієнтів, повинна пояснити їм, як саме потрібно звертатися.

Приблизно таку ж позицію оголосила й представниця КП «Запоріжремсервіс».

Тож тут найбільш дієвим має бути лише звернення споживачів до Держпродспоживслужби та проведення позапланових перевірок. Досвід такої роботи у довоєнні часи був дуже позитивним. Тому відновлення позапланових перевірок наразі є вкрай доречним та обнадійливим.

Також запорізьці повідомили про те, що концерн «МТМ» після того, як припинив подачу гарячої води, ще півроку нараховував абонплату за цю послугу. А дехто й досі отримує такі рахунки.

Представниця концерну відповіла, що подібні рахунки сьогодні отримують лише боржники. Але усі мешканці дійсно отримували нарахування за абонплату по гарячій воді до 1 жовтня 2022 року, хоча подачу води припинили з початку літа. За її словами, так було тому, що усі розрахунки на підприємстві здійснюються з 1 жовтня кожного року. Тому тільки з цієї дати припинили нараховувати абонплату.

Чи є в цьому поясненні логіка, складно сказати. Але іншого наразі немає.

Прилади обліку: за чий рахунок повірка?

Ще один доволі типовий випадок стосується претензій до «Запоріжжяобленерго».

Споживач розповів, що в його квартирі представники цього підприємства знімали на заміну лічильник. І на підставі того, що прилад не пройшов своєчасно повірку, призначили йому штраф у розмірі 147-ми тисяч гривень.

Але ж прилади обліку електроенергії – це власність «Запоріжжяобленерго». І саме ця компанія повинна проводити періодичну повірку своїх приладів! До того ж, якщо термін повірки закінчується під час воєнного часу, то на прифронтових територіях [Запоріжжя у тому числі] нову повірку можна не проводити – принаймні до закінчення воєнного стану і ще півроку після закінчення.

Директор департаменту з обслуговування клієнтів «Запоріжжяобленерго» Віктор Аніконов саму ситуацію не прокоментував. Але пояснив, що акт про порушення не є підставою для стягнення штрафу. Обов'язково проводиться експертиза, і тільки за її висновками можна встановити було стороннє втручання у прилад чи ні. До чого тут штраф за несвоєчасне проведення повірки, так і залишилося без відповіді.

Начальник відділу ринкового та метрологічного нагляду Держпродспоживслужби у Запорізькій області Анастасія Черних наголосила, що суб'єкти господарювання зобов'язані своєчасно подавати законодавчо регульовані засоби виміральної техніки, що перебувають в експлуатації, на періодичну повірку. Зокрема нагадала, що періодична повірка, обслуговування та ремонт [у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж] засобів виміральної техніки для здійснення розрахунків за спожиті для побутових потреб електричну енергію і газ, що є власністю фізичних осіб, спільною власністю співвласників багатоквартирного будинку, здійснюються за рахунок суб'єктів господарювання, що надають послуги з електро- і газопостачання.

Телефон Консультаційного центру управління захисту прав споживачів та контролю за регульованими цінами головного управління Держпродспоживслужби в Запорізькій області (061) 239-73-17.

Світлана ШКАРУПА

Ринок праці Запоріжжя: підтримка безробітних

У Запорізькій службі зайнятості розповіли про допомогу безробітним та роботодавцям під час повномасштабного вторгнення, а також про найважливіші проєкти, які втілюються сьогодні.

Допомогу отримали майже 24 тисячі громадян

ПІСЛЯ ПОЧАТКУ повномасштабної війни у роботі служби відбулися значні зміни. Змінилося також і законодавство. Але головне завдання – допомога у працевлаштуванні та самореалізації громадян – залишається незмінним. На жаль, більша частина Запорізької області окупована. Проте чотири центри зайнятості продовжують роботу. Більш того, у Запорізькому обласному центрі також працюють спеціалісти служби зайнятості, які виїхали з окупованих територій і надають допомогу у працевлаштуванні переселенцям.

Як розповіла директорка Запорізького обласного центру зайнятості Ірина Дуднік, впродовж минулого року понад 24 тисячі громадян отримували послуги Запорізької обласної служби зайнятості, з них – майже 20 тисяч зареєстрованих

безробітних. За цей період понад 3000 осіб знайшли роботу, з поміж них майже 700 вимушених переселенців.

Здійснено 1824 направлення безробітних для участі у суспільно корисних роботах в умовах воєнного стану. За направленням обласної служби зайнятості професійне навчання проходили 133 безробітних.

– За сприяння служби зайнятості роботу знайшли медичні та інженерні працівники, службовці, бухгалтери, продавці, касири, слюсарі, водії автотранспортних засобів, електромонтери, адміністратори – зазначила Ірина Дуднік. – Певна кількість безробітних працевлаштовані на некваліфіковані роботи: охоронник, вантажник, прибиральник територій, молодша медична сестра, укладальник-пакувальник, тощо.

Наразі служба зайнятості допомагає:

- ✓ працевлаштуватися на постійну чи тимчасову роботу;
- ✓ отримати матеріальну допомогу, долучившись до громадських робіт;
- ✓ безоплатно отримати ваучер на навчання: перепідготовку та підвищення кваліфікації;
- ✓ отримати грант/мікрогрант та відкрити власну справу.

Мікрогранти на створення або розвиток власного бізнесу

З ПОЧАТКУ 2024 року спостерігається збільшення кількості поданих заяв по Запорізькій області, більше людей цікавляться державною підтримкою, бо насправді умови дуже прості.

Подати заявку на отримання мікрогранту в сумі від 50-ти до 250-ти тисяч грн можуть як діючі підприємці, так і люди, які тільки планують започаткувати власну справу. Обов'язковою умовою отримання коштів є створення одного-двох робочих місць. Грантові кошти повертаються державі шляхом сплачених податків і обов'язкових зборів у процесі діяльності впродовж трьох років.

У 2024 році Державним центром зайнятості вже ухвалено рішення щодо надання мікрогрантів на створення бізнесу 56-ти заявникам із Запоріжжя, з-поміж них: дві внутрішньо переміщені особи, чотири – учасники бойових дій. Ще один бізнес-проєкт презентувала людина з інвалідністю. Майже чверть грантоотримувачів – підприємці-початківці. Це означає, що державні грантові програми актуальні і затребувані та забезпечують успішний старт бізнесу.

– Серед бізнес-ідей зустрічаються різні. Це надання послуг: із ведення бухгалтерського обліку, косметологічних послуг, послуг «сантехніка-електрика». Відкриваються кав'ярні, магазини з продажу солодощів, інструментів, комп'ютерних аксесуарів. Розширюються виробництва: електродвигунів та генераторів, систем альтернативного опалення, постільної білизни та одягу, готової їжі, вирощування мікрозелені. Удосконалюється діяльність автомаїстерень, стоматологічних кабінетів, ветеринарних клінік. Створюються кабінети сімейної медицини для ВПО тощо, – каже Ірина Дуднік.

Нагадаємо, що заяву разом з бізнес-планом можна подати через портал «Дія». Там же можна ознайомитись з термінами подачі заяв по кожній хвили.

■ Додаткова інформація – у Contact-центрі ЗОЦЗ, телефон (0-800) 33-67-28.

Компенсація роботодавцям

ВІД ПОЧАТКУ року було прийнято 416 позитивних рішень щодо надання компенсації роботодавцям витрат на оплату праці за працевлаштованих 766 осіб з числа ВПО. На рахунки роботодавців перераховано суму в розмірі 9,4 млн гривень.

Загалом 250 роботодавців скористалися цією програмою стимулювання працевлаштування внутрішньо переміщених осіб.

Наприкінці грудня минулого року набрала чинності Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2023 року №1390, якою були врегульовані окремі питання зайнятості населення.

Зокрема, збільшено з двох до трьох місяців загальну тривалість надання компенсації витрат роботодавцю за працевлаштування внутрішньо переміщених громадян та до шести місяців – за працевлаштування переселенців із числа людей з інвалідністю.

Розмір компенсації відтепер залежить від розміру мінімальної зарплати, яка з 1 січня становить 7100 гривень, а з 1 квітня – 8000 гривень.

Також встановлено граничний термін для подання заяви на призначення компенсації – не пізніше шести місяців із дня працевлаштування людини.

Перелік документів доповнений копією документа, де

зазначена інформація про інвалідність працевлаштованої особи. Також діє допомога роботодавцям з часткового безробіття. Загалом минулого року Запорізькою обласною службою зайнятості вже прийнято десять позитивних рішень щодо надання допомоги з часткового безробіття для збереження робочих місць для 3775 осіб. Вже профінансовано майже 15 млн гривень такої допомоги. Найбільшими отримувачами є роботодавці-виробники нашого регіону, серед яких: ПрАТ «Запорізький абразивний завод» – 1258 працівників; ПрАТ «Дніпроспецсталь» – 2375 працівників.

Організація суспільно корисних робіт

ЗАПОРІЗЬКОЮ обласною службою зайнятості протягом 2023 року укладено 29 договорів на організацію проведення суспільно корисних робіт з громадськими організаціями, комунальними підприємствами та сільськими і селищними радами.

Виконання таких робіт спрямоване на надання допомоги населенню, яке постраждало від

наслідків війни, розбір завалів, плетіння маскувальних сіток тощо.

Здійснено 2016 направлень безробітних для участі у суспільно корисних роботах в умовах воєнного стану. Сума фінансування складає 12,2 млн гривень.

Оплата праці за участь у суспільно корисних роботах складає 1,5 мінімалки.

Навчання за рахунок ваучера

ДЛЯ ПІДТРИМАННЯ конкурентоспроможності окремих категорій громадян видано ваучери на перепідготовку, підвищення кваліфікації для 855 осіб. З них отримали ваучер на навчання 457 громадян із числа внутрішньо переміщених. Навчатися за ваучером можна за 124 професіями та спеціальностями, зокрема, у сфері ІТ-технологій, будівництва, транспорту, освіти, медицини, сільського господарства, соціального обслуговування. Людина самостійно обирає професію або спеціальність, заклад освіти в межах України та форму навчання: стаціонарну, заочну чи дистанційну. Загальна сума фінансування складає 16,6 млн.

Зокрема, ваучером на навчання скористалася мешканка Оріхова **Наталія Ковальчук**.

– За фахом я педагог, багато років працювала у школі, – каже Наталія. – Для отримання другої освіти обрала Класичний приватний університет. Зараз вчуся за спеціальністю «Менеджмент ОСББ». В Оріхові багато домівок постраждали від ворожих бомбардувань. Зокрема, у серпні минулого року дві керовані авіабомби влучили у мою оселю – вона майже зруйнована. Але я планую після нашої перемоги повернутися, щоб відновлювати своє рідне місто. Тому і отримую нову професію менеджера ОСББ.

І РОЗУМУ, І СЕРЦЮ

Як відбувається навчання за змішаним форматом

У ЗАПОРІЖЖІ за змішаною системою навчання запрацювали 23 школи і заклад позашкільної освіти. Як відбувається процес у кількох закладах і чи задоволені педагози, діти та батьки, перевірили очільник Запорізької обласної військової адміністрації Іван Федоров, секретар Запорізької міськради Анатолій Куртев та інші посадовці.

«Ми проінспектували декілька запорізьких шкіл. В одній із них зараз навчається 50 дітей. При цьому, як зазначають представники освітніх закладів, з кожним днем збільшується кількість батьків, які хочуть, щоб їхні діти навчалися саме у змішаному форматі», – пояснив Іван Федоров.

Керівниця однієї зі шкіл розповіла, що до переходу до змішаного навчання була здійснена велика підготовча робота, у якій взяли участь

представники обласної влади, Нацполіції, ДСНС, департаменту освіти і науки ЗОДА та міської влади.

До відвідин іншого закладу долучилася і кореспондентка «МИГа». І дізналася від директорки школи, що навчальний процес офлайн відбувається в укритті.

Тут обладнані простори, де одночасно можуть навчатися школярі кількох паралелей. На сьогодні перевагу «очному» навчанням надали 26 відсотків батьків, тому, наприклад, із трьох п'ятих класів формується один, для якого вчителі і проводять офлайн-заняття. Водночас діти, батьки яких

віддали перевагу онлайн-формату, навчаються дистанційно. У школі запроваджено ротаційну модель змішаного режиму. На практиці це означає, що на першому тижні в укритті навчаються учні 4-6-х класів, на наступному – 7-8-х, на третьому – учні 9-11-х класів.

які у цей час були на онлайн-уроках.

За словами очільника Запорізької обласної військової адміністрації Івана Федорова, запуск змішаної форми навчання відбувається поступово, з урахуванням побажань усіх учасників освітнього процесу – дітей, батьків, освітян та безпекових служб.

Нагадаємо, що у Департаменті освіти і науки Запорізької ОДА працює «гаряча лінія» (050) 431-78-37, куди можна звертатися з пропозиціями щодо старту змішаного навчання.

А «МИГ» згодом розповість деталі цього процесу.

Ганна ЧУПРИНА.
Фото авторки

Діти були задоволені поверненням до кола вчителів і друзів та до рідних стін, нехай і у підвальному приміщенні. До речі, там вони зовсім не чули «прильоту», який стався того дня. Чого не можна сказати про школярів,

«Ветерани Чорнобилю» оновлюють назву та напрямки роботи

БЛАГОДІЙНИЙ фонд «Ветерани Чорнобилю» тепер має назву «Меморі86». Це оновлення заради полишення у минулому радянських казенних фраз. Пам'ять збережено. Бо натхненниками роботи фонду залишаються люди, до ліквідації трагедії 1986 року причетні особисто. Уваги ж благодійного фонду потребують й люди, що постраждали від Чорнобильської трагедії, й ті, хто потерпає від трагедій сучасної війни.

Робота благодійного фонду наразі спрямована на підтримку жителів Запорізької області. Постійно спілкуючись із громадами, із волонтерами на місцях «Меморі86» у співпраці із міжнародними благодійниками надає цільову допомогу Михайло-Лукашівській, Петро-Михайлівській, Матвіївській, Біленьківській громадам. Подорожі до населених пунктів, як і життя в селах громад, регулюється правилами воєнного часу. За період війни всі ми, мабуть, зрозуміли,

Інна Мігуля,
заступниця
директора
благодійного
фонду
«Меморі86»

що найголовніше – це збереження життя. І продовження життя. Тож, за організацією передачі власне гуманітарною допомоги ми бачимо й обладнані, забезпечені приміщення [де можуть поспілкуватися, пограти, почитати разом діти, де можна навіть подивитися кіно...], майстерні, де шиють сучасне військове спорядження, смачного аромату кухні, де жінки готують обіди на фронт...

Приємно бачити, що в багатьох місцях є наочні свідчення вже тривалої співпраці благодійного фонду: ковдри у бомбосховищі Матвіївки, дитячі меблі у

бібліотеці Михайло-Лукашевого, безліч допоміжних побутових речей для людей поважного віку, інвалідів... Посуд, постільна білизна, засоби гігієни надають можливості підтримувати на більш комфортному рівні ускладнене війною сільське життя.

Та тлі намагання покращити матеріальний рівень відчуваємо, що емоційні витрати величезні. Робота із людьми, яким надає допомогу благодійний фонд, має постійну психологічну складову. Намагаємося розрадити й людей, і себе. На допомогу приходять колективи

закладів культури – вже вкотре волонтери та наші підопічні дякують за можливість відвідати Театр молоді, театр імені Магара, Запорізьку філармонію... Вдячні за запрошення на цікаві заходи художньому музею, дитячої художньої школи, Музею архітектури, Музею сили. Деякі переселенці, що поступово стають запорізьцями, долучаються до краєзнавства разом із Юрієм Віліновим. Плануємо побувати у майстерні Олександра Шкалікова. І ще маємо ідею вирушити до ландшафтного парку Світлани Кульбашної...

Сама собою склалася потреба та необхідність і психологічної реабілітації.

Тренінг від волонтерки нашого благодійного фонду Ірини Меньшової, яка отримала третю (!) у своєму доробку – психологічну освіту, налаштував команду «Меморі86» на індивідуальну роботу в цьому напрямку. Тренінг відбувся безпосередньо у робочому просторі фонду.

У програмі психологічної саморегуляції, спрямованій на позитивізм, Ірина надала декілька дієвих порад, які відразу на собі перевірили присутні. Зокрема це саморегуляція ментального здоров'я за допомогою фізичних вправ. Гімнастику, складну та й дотепну одночасно, волонтери засвоїли та вирішили додати до свого життя. Бо відкладати його нам нема коли. І своє, і важке переселенське, і ветеранське життя нема сенсу відкладати. Це потребує постійної професійної психологічної підтримки, позитивізму та надії.

Інеса АТАМАНЧУК,
фото авторки,
Миколи БАРИШЕВА
та учасників подій

UTSTÄLLNINGAR

Korsvägar: Sverige – Ukraina genom 1000 år

22 februari 2024 - 6 februari 2025

This text will follow in English and Ukrainian.

Sverige och Ukrainas vägar har korsats flera gånger genom historien. Genom bevarade föremål och dokument i museer och arkiv kan vi spåra kontakter och gemensamma erfarenheter.

Utställningen Korsvägar: Sverige – Ukraina genom

АРТ КОШИК

Що вразило у Швеції запорізьких музеологів

Музеї шведської армії в Стокгольмі демонструється виставка «Перехрестя: Швеція – Україна крізь 1000 років». Серед експонатів: унікальні артефакти з майже 30-ти музеїв, архівів, бібліотек України та Швеції, зокрема оригінальні експонати із колекції 16-ти музеїв та заповідників, бібліотеки із різних регіонів України.

Установи-організатори виставки: Національний музей історії України у Другій світовій війні, Національний шведський музей військової історії, Національний архів Швеції та інші.

«Це унікальний проєкт, який має показати багатомірні українсько-шведські зв'язки впродовж тисячоліття – від доби вікінгів та Київської держави до сьогодення – й представити в європейській культурній площині багатогранну історію та культуру України як частину європейського цивілізаційного поля», – зазначив генеральний директор Національного музею історії України у Другій світовій війні Юрій Савчук.

Серед численних експонатів представлені і «мешканці» запорізьких скарбниць. Національний заповідник «Хортиця» надав для виставки три козацькі люльки XVIII століття [одна з них знайдена на Кам'янській Січі – на цю пам'ятку національного значення у лютому минулого року росіяни скинули бомби], а також цифрову копію картини «Богдан Хмельницький з полками».

«Портрет» авторства Тамари Дружини

А Запорізький обласний художній музей надіслав «Портрет» авторства відомої

майстрині Тамари Дружини. Художниця створила образ пані з козацької старшини і настільки точно передала тогочасний дух та візуальний образ, що шведи обрали цю роботу для виставки.

Відкрили виставку у Стокгольмі король Швеції Карл XVI Густав із дружиною королевою Сільвією. Президент України Володимир Зеленський виступив з вітальним словом онлайн.

На урочистій церемонії були присутні очільниця НЗ «Хортиця» Світлана Охріменко та керівниця Запорізького обласного художнього музею Інга Янкович. «МИГ» поспілкувався з ними по їхньому поверненні зі Швеції.

Світлана Охріменко

Шведи цікавилися досвідом евакуації

«Ми дуже вдячні пану Юрію Савчуку [він займається темою українсько-шведських взаємин 20 років], і міністерству культури та інформаційної політики, які зробили усе, аби до української делегації увійшли представники фактично усіх музейних установ, чії експонати представлені на виставці. Таким чином нам випала рідкісна у наш час нагода поспілкуватися не тільки з закордонними колегами, а й між собою, що дуже важливо, – розповіла Світлана Охріменко. – Досвід життя під час воєнного стану у кожного музею свій, і була можливість порівняти його й шукати точки дотику всередині країни. Це новий поштовх для спільних проєктів музеїв України, який може бути презентований і в Україні, і в світі».

До речі, наш досвід цікавив і

шведських музеологів. «Їхні чудові музеї не розраховані на воєнний напад і швидку евакуацію, – поділилася пані Світлана. – Після початку повномасштабного вторгнення шведські колеги, з якими наш заповідник підтримує плідні стосунки, цікавилися, як нам це вдається. Спількування щодо нюансів життя у надзвичайній ситуації [не тільки нашого заповідника] продовжується».

Інга Янкович зі Світланою Охріменко відвідали безліч скарбниць, де цікавилися досвідом колег із впровадження у музейну справу сучасних електронних технологій, організації реставраційних робіт, деталями побудови сучасних експозицій.

Зокрема, пані Інзі сподобалися підходи до маркування експонатів розгорнутими оповідями про життєвий шлях презентованого художника. Вона була вражена також колекцією з 4300 прапорів, які шведи дбайливо зберігають століттями. Є серед них і прапор Богдана Хмельницького. «Це трофейні речі. В одній з битв поляки взяли цей прапор за трофей, а в іншій битві шведи перемогли військо Речі

Посполитої, і той прапор потрапив у якості трофея вже до них. Таким чином цей артефакт і був збережений».

Національний заповідник «Хортиця» надав для виставки три козацькі люльки XVIII століття

Старожитності і повсякденні

А пані Світлана була вражена, що старожитності не тільки можна брати в руки у музеях – давні речі є в ужитку у повсякденному житті шведів. Ними користуються в ресторанах, готелях, розважальних закладах. «Так, вони ставляться до експонатів дуже обережно, з певними заходами безпеки, але вони у них працюють, і тим самим наче продовжують собі життя».

Художню натуру Інги Янкович приворожили й інші нюанси. Крім фіолетового брючного костюма її високості королеви

Сільвії [«Витриманий, не помпезний, діловий стиль. Класично, витончено, строго»] вона звернула увагу і на міську архітектуру, де взагалі немає бігбордів, а реклама навіть найвідоміших брендів обмежується текстовими логотипами; і на цікавий дизайн аеропорту; і на казкову атмосферу туристичного центру Стокгольма. «Так і чекаєш, що за рогом побачиш Пеплі Довгу Панчохо, а з-за дерева визирне якийсь троль. І ще в місті чи не в кожному вікні стоїть світильник... Мені дуже сподобалася версія, що ця традиція іде від часів, коли мешканці містечок вказували шлях додому самотнім подорожнім, які пробіраються крізь довгі північні ночі...»

Сердечність нордичного характеру

Хоча версій щодо того, чому шведи щовечір запалюють на вікнах світильники, існує ще кілька, пані Інга з пані Світланою з вдячністю наголосили, що турбота і гостинність шведів оточували їх кожної миті. «Знаючи наші проблеми, вони сердечно ставляться до нас, це відчувалося під час зустрічі. Колеги з відкритою щирою душею намагалися показати найцікавіші моменти, які ми можемо застосувати у нашій роботі, згуртувати. Вони зробили усе, аби перебування українських музеологів у Стокгольмі було зручним, комфортним, цікавим і корисним».

Залишається висловити сподівання, що візит запорізьких музеологів до Швеції був першим, але не останнім. Бо, як сказала пані Світлана Охріменко, величезні колекції шведських музеїв втаємничують багато скарбів, велика кількість яких ще потребує подальшого дослідження, атрибутування та вивчення, а для цього необхідна допомога інших країн.

Ганна ЧУПРИНА, фото надані Інгою Янкович та Світланою Охріменко

У Запоріжжі відкрили два центри психосоціальної підтримки родин з дітьми

ВОНИ ЗНАХОДЯТЬСЯ на базі підрозділу міських соцслужб у Шевченківському і Хортицькому районах Запоріжжя.

У центрах психосоціальної підтримки діти можуть отримати знання з різних шкільних предметів та психологічну підтримку через творчість та ігри. Допомогу можуть отримати й батьки дітей – їм надають послуги психологів, соціальних працівників, юристів та ще низки фахівців.

Детальна інформація про роботу центрів – за номером «гарячої лінії» (066) 56-70-016.

Цю потужну ініціативу ГО «Відповідальні громадяни» благодійники реалізували в рамках співпраці з фондом ЮНІСЕФ та міським департаментом соціалістики, повідомляють у Запорізькій міськраді.

Підготувала Олена АХІНЬКО

